

Ministarstvo znanosti i obrazovanja
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa
Institut Latina & Graeca

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

ŠKOLSKO NATJECANJE IZ LATINSKOG I GRČKOG JEZIKA

u kategoriji

LATINSKI JEZIK

za

KLASIČNE GIMNAZIJE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod:

	20
--	----

II. Razumijevanje teksta:

	5
--	---

III. Gramatika i vokabular:

	15
--	----

IV. Civilizacija i povijest književnosti:

	10
--	----

Ukupni broj bodova:

	50
--	----

Članovi školskog povjerenstva:

1. _____
2. _____
3. _____

15. veljače 2023.

I. PRIJEVOD

Prevedi tekst uz pomoć rječnika i komentara.

Gaius Iulius Caesar, De bello civili, I, 23

Opsada grada Korfinija od strane Cezarovih trupa u veljači 49. pr. Kr. bila je prvi veći sukob u građanskom ratu između Cezara i Pompeja. Kad su branitelji, predvođeni Pompejevim saveznikom Domicijem, položili oružje, Cezar daje okupiti najistaknutije građane kako bi im se obratio.

Caesar, ubi luxit, omnes senatores senatorumque liberos, tribunos militum equitesque Romanos ad se produci iubet. Erant quinquaginta; ordinis senatorii¹ L.² Domitius, P.² Lentulus Spinther,³ L.² Caecilius Rufus,⁴ Sex.² Quintilius Varus⁵ quaestor, L.² Rubrius,⁶ praeterea filius Domiti aliique complures adulescentes et magnus numerus equitum Romanorum et decurionum, quos ex municipiis Domitius evocaverat. Hos omnes productos a contumeliis militum conviciisque prohibet; pauca apud eos loquitur, queritur quod⁷ sibi a parte eorum⁸ gratia relata⁹ non sit⁹ pro suis in¹⁰ eos maximis beneficiis; dimittit omnes incolumes.

Ovaj dio teksta ne trebaš prevoditi, nego ga pokušaj razumjeti i odgovoriti na postavljena pitanja u drugom dijelu testa.

HS¹¹ |LX|,¹² quod¹³ advexerat Domitius atque in publico deposuerat, allatum ad se ab IIII viris Corfiniensibus¹⁴ Domitio reddit, ne continentior¹⁵ in¹⁶ vita hominum quam in pecunia fuisse videatur, etsi eam pecuniam publicam esse constabat¹⁷ datamque a Pompeio in stipendium. Milites Domitianos¹⁸ sacramentum apud se dicere iubet atque eo die castra movet iustumque¹⁹ iter conficit VII omnino dies ad Corfinium commoratus, et per fines Marrucinorum,²⁰ Frentanorum,²¹ Larinatum²² in Apuliam pervenit.

KOMENTAR:

¹ ordinis senatorii = *ex ordine senatorio*

² L., P., Sex. – imena označena kraticom prevedi punim imenom!

³ Lentulus Spinther – Lentul Spinter

⁴ Caecilius Rufus – Cecilije Ruf

⁵ Quintilius Varus – Kvintilije Var

⁶ Rubrius – Rubrije

⁷ quod – (zato) što

⁸ a parte eorum = *ab eis*

⁹ gratiam referre – uzvratiti / iskazati zahvalnost

¹⁰ in – prema

¹¹ HS – oznaka za sestercij

¹² |LX| – jedna vodoravna crta iznad brojke i po jedna okomita sa svake strane označuju da se broj množi sa sto tisuća

¹³ quod – koje

¹⁴ Corfinienses – stanovnici grada Korfinija

¹⁵ contines – suzdržan, umjeren

¹⁶ in – vezano za / kad je riječ o

¹⁷ constat – poznato je

¹⁸ Domitianos = *Domitii*

¹⁹ iustus – uobičajen

²⁰ Marrucini – Marucini

²¹ Frentani – Frentanci

²² Larinates – Larinaćani

maks. 20

[illegible]

II. RAZUMIJEVANJE TEKSTA

Odaberi jedan točan odgovor od ponuđenih.

1. Koliko je sestercija Domicije bio donio sa sobom?

- A šezdeset tisuća
- B šeststo tisuća
- C šest milijuna

	maks. 1
--	----------------

2. Što je Cezar učinio s novcem?

- A pohranio ga u državnu blagajnu
- B predao ga Korfinjanima
- C vratio ga Domiciju

	maks. 1
--	----------------

3. Za što je taj novac bio namijenjen?

- A za izgradnju javnih puteva
- B za plaće vojnika
- C za podmićivanje neprijatelja

	maks. 1
--	----------------

4. Što su Domicijevi vojnici morali učiniti?

- A jamčiti za novac
- B ostati u logoru
- C položiti prisegu

	maks. 1
--	----------------

5. Što je Cezar radio sedam dana?

- A boravio pred Korfinijem
- B pregovarao s Domicijem
- C utvrđivao logor

	maks. 1
--	----------------

	maks. 5
--	----------------

III. GRAMATIKA I VOKABULAR

Odaberi jedan točan odgovor od ponuđenih.

1. Kako glasi futur I. glagola **loquitur**?

- A loquatur
- B loqueretur
- C loquetur

	maks. 1
--	----------------

2. U kojem je načinu glagol **relata sit**?

- A u imperativu
- B u indikativu
- C u konjunktivu

	maks. 1
--	----------------

3. Kako oblik **maximis** glasi u istom rodu, broju i padežu u komparativu?

- A maiori
- B maioris
- C maioribus

	maks. 1
--	----------------

4. Što ne može biti oblik **pervenit**?

- A futur II.
- B perfekt
- C prezent

	maks. 1
--	----------------

5. Kako glasi vokativ imenice **filius**?

- A *fili*
- B *filio*
- C *filius*

	maks. 1
--	----------------

6. Na koga ili što se odnosi zamjenica **se** u prvoj rečenici polaznoga teksta?

- A na Cezara
- B na senatore
- C na vitezove

	maks. 1
--	----------------

7. Kako nazivamo prezent koji se rabi radi življega prikazivanja prošlih događaja?

- A gnomski
- B historijski
- C literarni

	maks. 1
--	----------------

8. Koja se konstrukcija nalazi u prvoj rečenici polaznoga teksta?

- A ablativ apsolutni
- B akuzativ s infinitivom
- C nominativ s infinitivom

	maks. 1
--	---------

9. Koji od parova riječi nema isto glagolsko vrijeme?

- A *luxit – iubet*
- B *movet – conficit*
- C *reddit – prohibet*

	maks. 1
--	---------

10. Kako glasi jednina sintagme **a contumeliis conviciisque**?

- A *a contumelia conviciaque*
- B *a contumelia convicioque*
- C *a contumelio conviciaque*

	maks. 1
--	---------

11. Koji broj prepoznaješ u riječi **dekurion**?

- A deset
- B sto
- C tisuću

	maks. 1
--	---------

12. Što je sinonim riječi **incolumis**?

- A *salvus*
- B *siccus*
- C *solus*

	maks. 1
--	---------

13. Kako nazivamo superlativ koji se prevodi pozitivom i priložima »vrlo, veoma, osobito«?

- A apelativ
- B elativ
- C relativ

	maks. 1
--	---------

14. Ako razmislimo o etimologiji riječi, što znači glagol **evocirati**?

- A dozvati u pamet
- B izbaciti iz stana
- C ostati bez glasa

	maks. 1
--	---------

15. Što se »krije« u latinskom nazivu za novac?

- A koža
- B stoka
- C vuna

	maks. 1
--	---------

	maks. 15
--	----------

IV. CIVILIZACIJA I POVIJEST KNJIŽEVNOSTI

Odaberi jedan točan odgovor od ponuđenih.

1. Od koliko se knjiga sastoji Cezarov *Građanski rat*?

- A od tri
- B od pet
- C od sedam

	maks. 1
--	----------------

2. Koji je događaj označio formalni početak toga rata?

- A prelazak rijeke
- B rušenje mosta
- C ubojstvo izaslanika

	maks. 1
--	----------------

3. U kojem licu Cezar u svojim djelima govori o sebi?

- A u prvom licu jednine
- B u trećem licu jednine
- C u prvom licu množine

	maks. 1
--	----------------

4. Što je od navedenoga značajka Cezarova stila?

- A arhaičnost
- B jednostavnost
- C kićenost

	maks. 1
--	----------------

5. Gdje je rođen Cezar?

- A u Arpinu
- B u Pataviju
- C u Rimu

	maks. 1
--	----------------

6. Kako su se nazivali članovi rimskoga senata?

- A *maiores*
- B *patres*
- C *senes*

	maks. 1
--	----------------

7. U hramu koje se boginje u Rimu kovao novac?

- A Dijane
- B Junone
- C Venere

	maks. 1
--	----------------

8. Koji su od navedenih poslova obavljali kvestori?

- A priređivanje javnih igara
- B sastavljanje popisa građana
- C upravljanje državnom blagajnom

	maks. 1
--	----------------

9. Koji je od navedenih pjesnika bio Cezarov suvremenik?

- A Juvenal
- B Katul
- C Marcijal

	maks. 1
--	----------------

10. Koji je naslov Cezaru posmrtno dodijeljen?

- A *Divus Iulius*
- B *Iustus Iulius*
- C *Magnus Iulius*

	maks. 1
--	----------------

	maks. 10
--	-----------------

RJEŠENJA:

I. PRIJEVOD (20 bodova)

Caesar, ubi luxit, ... iubet	Čim je svanulo, Cezar zapovjedi (zapovijeda)	1
ad se produci	da se pred njega izvedu	1
omnes senatores senatorumque liberos,	svi senatori i djeca senatora,	1
tribunos militum equitesque Romanos.	vojnički tribuni i rimski vitezovi.	1
Erant quinquaginta;	Bilo ih je pedeset;	1
ordinis senatorii	iz senatskoga staleža	1
L. Domitius, P. Lentulus Spinther, L. Caecilius Rufus,	Lucije Domicije, Publije Lentul Spinter, Lucije Cecilije Ruf,	1
Sex. Quintilius Varus quaestor, L. Rubrius;	kvestor Sekst Kvintilije Var, Lucije Rubrije;	1
praeterea filius Domiti	osim toga Domicijev sin	1
aliique complures adulescentes	i mnogi (drugi) mladići	1
et magnus numerus equitum Romanorum et decurionum,	te velik broj rimskih vitezova i dekuriona,	1
quos ex municipiis Domitius evocaverat.	koje je Domicije bio pozvao iz municipija.	1
Hos omnes productos	Sve ove (njih) izvedene (koji/kad su izvedeni)	1
a contumeliis militum conviciisque prohibet;	(o)brani od pogrda i psovki vojnika;	1
pauca apud eos loquitur,	malo (kratko) pred njima (pro)govori,	1
queritur	(po)žali se	1
quod sibi a parte eorum	što mu s njihove strane (od njih)	1
gratia relata non sit	nije uzvraćena (iskazana) zahvalnost	1
pro suis in eos maximis beneficiis;	za njegova vrlo velika dobročinstva prema njima;	1
dimittit omnes incolumes.	otпусти (otpušta) ih sve nepovrijeđene.	1

II. RAZUMIJEVANJE TEKSTA (5 bodova)

1 – C; 2 – C; 3 – B; 4 – C; 5 – A

III. GRAMATIKA I VOKABULAR (15 bodova)

1 – C; 2 – C; 3 – C; 4 – A; 5 – A; 6 – A; 7 – B; 8 – B; 9 – A; 10 – B; 11 – A; 12 – A; 13 – B; 14 – A; 15 – B

IV. CIVILIZACIJA I POVIJEST KNJIŽEVNOSTI (10 bodova)

1 – A; 2 – A; 3 – B; 4 – B; 5 – C; 6 – B; 7 – B; 8 – C; 9 – B; 10 – A